

Hyvinvointikertomus vuodelta 2023

Kaupunginhallitus 25.03.2024 § 82

Hyvinvoinnin edistäminen on kuntalain mukaan kunnan perustehtävä. Vuonna 2011 voimaan tullut terveydenhuoltolaki velvoittaa kuntia raportoimaan valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä. Vuoden 2023 alusta voimaan tullut laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (korvaa terveydenhuoltolain) 6 § velvoittaa kunnan edistävän asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Lain mukaan kunnalla on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin.

Hyvinvointikertomus on luottamus henkilöitä ja viranhaltijoita sekä kaupunkilaisia palveleva katsaus kaupunkilaisten hyvinvointiin ja siihen vaikuttaviin tekijöihin. Kertomuksen tavoitteena on kuvata viimeaikaista hyvinvoinnin kehitystä sekä hyvinvoinnin vahvuuksia ja heikkouksia.

Mänttä-Vilppulan kaupungin hyvinvointia edistävät suunnitelmat ja toiminnan painopisteet kootaan valtuuston hyväksymään hyvinvointisuunnitelmaan. Kaupungin laaja hyvinvointisuunnitelma on tehty vuosille 2022-2025. Sen painopisteinä ovat:

- 1) elintavoilla fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia,
- 2) osallisuus, yhteisöllisyys ja vaikuttaminen,
- 3) hyvinvointia kulttuurista ja
- 4) viihtyisiä ja turvallinen elinympäristö.

Mänttä-Vilppulalaisten hyvinvoinnin tilaa tarkastellaan peilaamalla sitä niihin ilmiöindikaattoreihin, jotka on valittu kuvaamaan tilannetta hyvinvointisuunnitelman neljän painopisteen osalta. Merkittävä osa näistä indikaattoreista on kansallisista väestötutkimuksista poimittuja. Kansallisista väestötutkimuksista on käytetty tuoreimpia käytettävissä olevia tutkimuksia kuten kouluterveyskyselyä, FinLapset-rekisteriseurantaa, Finsote-tutkimusta, MOVE-tutkimusta sekä TEA-viisarin seurantatietoja.

Vuoden 2023 teemana on ollut erityisesti ikäihmisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Sote-palveluiden siirtyminen hyvinvointialueille vaikutti myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyöhön Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin ja sittemmin hyvinvointialueen valmisteluelimen kanssa. Mänttä-Vilppula osallistui muiden kuntien rinnalla tiiviisti hyvinvointialueen ja kuntien hyvinvointia ja terveyttä edistävien rakenteiden, tehtävien ja roolien valmisteluun ja sote-uudistuksen jälkeen ja toteuttanut ennalta ehkäiseviä, terveyttä ja hyvinvointia edistäviä toimia kuntajohtoisesti yhteistyössä järjestöjen ja vapaaehtoisten kanssa, sekä Mänttävuoren Terveyden kanssa. Merkittävänä toimenpiteenä on ollut löytää korvaavaa toimintaa mm. kuntouttavalle päivätoiminnalle, johon tuli Pirhan aloittamisen myötä aiempaa tiukemmat kriteerit, rajaten näin osallistujia.

Kevään 2022 aikana Mänttä-Vilppulaan perustettuun vastaanottokeskukseen saapua sotaa pakenevia ukrainalaisia (yhteensä noin 250 henkilöä). Valtion maahanmuuttoviraston tekemin sopimuksin perustetut vastaanottokeskukset huolehtivat heidän asuttamisestaan ja peruspalveluistaan. Kuntien vastuulla on perusopetuksen sekä rajatusti varhaiskasvatuksen järjestäminen. Marraskuussa 2023 järjestettiin

tervetuloa taidekaupunkilaisiksi ilta, johon toivotettiin erityisesti tervetulleeksi maahanmuuttajat.

Hyvinvointia ja terveyttä edistävä työ on pitkäjänteistä ja monitoimijaista yhteistyötä, jonka tuloksia nähdään usein vasta pitkän ajan kuluessa.

Hyvinvointikertomus julkaistaan valtuuston hyväksymisen jälkeen sähköisellä alustalla osoitteessa www.hyvinvointikertomus.fi. sekä toimitetaan Pirkanmaan hyvinvointialueelle (laki sosiaali- ja terveystieteiden järjestämisestä 612/2021, §).

Valmistelu ja lisätiedot:
Hyvinvointikoordinaattori Kaisa Lipsonen
kaisa.lipsonen@taidekaupunki.fi, p. 044 087 4569

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Anne Heusala
Päätösesitys	Kaupunginhallitus päättää esittää hyvinvointikertomuksen valtuustolle hyväksyttäväksi.
Päätös	Hyväksyttiin esityksen mukaan.
Kaupunginvaltuusto 22.04.2024 § 21 249/00.01.02/2021	
Esittelijä	Kaupunginhallituksen päätösesitys
Päätösesitys	Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä hyvinvointikertomuksen liitteen mukaisesti.
Käsittely kokouksessa	Hyvinvointikoordinaattori Kaisa Lipsonen selosti asiaa kokouksessa. Puheenvuoroja asiassa käyttivät Marika Ala-Herttua, Tommi Aronen ja Auli Välimäki.
Päätös	Hyväksyttiin esityksen mukaan.